

Підсумки діяльності фінансових компаній, ломбардів та юридичних осіб (лізингодавців) за 9 місяців 2017 року

Станом на 30.09.2017 у Державному реєстрі фінансових установ налічувалось:

- 814 фінансових компаній
- 193 юридичних осіб (лізингодавців)
- 427 ломбардів

Таблиця 1

Динаміка основних показників діяльності фінансових компаній, ломбардів та юридичних осіб (лізингодавців)

Показник	Станом на 30.09.2015	Станом на 30.09.2016	Станом на 30.09.2017	Темпи приросту, %	
				30.09.2016/30.09.2015	30.09.2017/30.09.2016
Фінансові компанії					
<i>Кількість зареєстрованих фінансових компаній *</i>	534	642	673	20,2	4,8
Інші кредитні установи (далі -ІКУ)	-	-	113	-	-
Фінансові установи - юридичні особи публічного права (далі-ЮОПП)	-	-	28	-	-
Активи фінансових компаній, (млн. грн.)	64 960,0	78 658,6	121 011,8	21,1	53,8
<i>Активи фінансових компаній*, (млн. грн.)</i>	64 960,0	78 658,6	87 109,7	21,1	10,7
Власний капітал, (млн. грн.)	18 555,8	21 987,4	26 574,3	18,5	20,9
<i>Власний капітал*, (млн. грн.)</i>	18 555,8	21 987,4	20 729,1	18,5	-5,7
Обсяг наданих фінансових послуг фінансовими компаніями, (млн. грн.)	39 475,6	74 123,8	151 967,0	87,8	105,0
<i>* - без врахування 113 інших кредитних установи (далі - ІКУ) та 28 фінансові установи - юридичні особи публічного права станом на 30.09.2017</i>					
Юридичні особи (лізингодавці)					
Кількість зареєстрованих установ	267	240	193	-10,1	-19,6
Вартість діючих договорів фінансового лізингу, (млн. грн.)	29 723,2	23 660,8	23 248,4	-20,4	-1,7
Кількість діючих договорів фінансового лізингу, (од.)	22 773	21 064	14 688	-7,5	-30,3
Вартість договорів фінансового лізингу, укладених за звітний період, (млн. грн.)	4 973,1	7 756,8	9 209,3	56,0	18,7
Кількість договорів фінансового лізингу, укладених за звітний період, (од.)	2 700	7 371	5 707	173,0	-22,6
Ломбарди					
Кількість зареєстрованих установ	479	467	427	-2,5	-8,6
Активи по балансу, (млн. грн.)	2 254,1	3 234,6	3 493,9	43,5	8,0
Власний капітал, (млн. грн.)	1 192,0	1 405,5	1 590,5	17,9	13,2

Сума наданих фінансових кредитів під заставу, (млн. грн.)	9 753,6	12 275,7	12 308,2	25,9	0,3
Сума погашених фінансових кредитів, (млн. грн.)	9 349,8	11 939,0	12 254,4	27,7	2,6
Кількість наданих кредитів, тис.од.)	8 527,5	8 865,3	9 108,7	4,0	2,7

Послуги фінансових компаній

Станом на 30.09.2017 в Державному реєстрі фінансових установ міститься інформація про **814 фінансових компаній**.

Узагальнені дані щодо обсягу фінансових послуг, наданих фінансовими компаніями за 9 місяців 2015 - 9 місяців 2017 рр., наведено в таблиці 2.

Таблиця 2

Інформація про обсяги та види фінансових послуг, наданих фінансовими компаніями, крім послуг з управління ФФБ та ФОН, млн. грн.

Вид фінансової послуги	9 місяців 2016	9 місяців 2017	Темпи приросту (9 місяців 2017/ 9 місяців 2016)	
			Абсолютний	%
Залучення фінансових активів із зобов'язанням щодо наступного їх повернення	2 027,3	705,7	-1 321,6	-65,2
Надання гарантій та поручительств	887,5	3 542,7	2 655,2	299,2
Надання коштів у позику, в т. ч. на умовах фінансового кредиту**	21 339,6	17 517,4	- 3 822,2	-17,9
Адміністрування фінансових активів для придбання товарів у групах	406,5	367,9	-38,6	-9,5
Надання послуг з факторингу**	11 318,1	22 395,3	11 077,2	97,9
Надання послуг з фінансового лізингу (вартість укладених договорів)	14,4	121,4	107,0	743,1
Операції з обміну валют	237,8	19 954,1	19 716,3	8 291,1
Операції з переказу грошових коштів	47 466,3	73 926,6	26 460,3	55,7
Управління майном для фінансування об'єктів будівництва та/або здійснення операцій з нерухомістю	60 488,1	13 435,9	-47 052,2	-77,8

** - разом з показниками ІКУ та фінансових установ ЮОПП

За 9 місяців 2017 року відбулося збільшення **активів** фінансових компаній на 10,7% (8 451,1 млн. грн.), в той же час **власний капітал** зменшився на 5,7% (1 258,3 млн. грн.).

Найбільше збільшення обсягів надання фінансових послуг відбулося по таким видам:

- операції з обміну валют в 8,3 разу (19 716,3 млн.грн.);
- надання послуг з фінансового лізингу в 7,4 разу (107,0 млн.грн.);
- надання гарантій та поручительств в 3 разу (2 655,2 млн. грн.).

Станом на 30.09.2017 найбільше діючих груп, створених фінансовими компаніями, за такою категорією товарів, як: автомобілі – 100% від загальної кількості створених груп, що на 1,9% (станом на 30.09.2016 - 98,1 %) більше порівняно з цим показником аналогічного періоду 9 місяців 2016 року.

Управління коштами установників управління майном з метою фінансування будівництва житла

Станом на 30.09.2017 **55 фінансових компаній** мали діючі ліцензії на провадження господарської діяльності з надання фінансових послуг, а саме на управління майном для фінансування об'єктів будівництва та/або здійснення операцій з нерухомістю відповідно до Закону України «Про фінансово-кредитні механізми і управління майном при будівництві житла та операціях з нерухомістю».

Загальна кількість довіритель, які уклали договори з фінансовими компаніями-управителями щодо участі у фонді фінансування будівництва (ФФБ), станом на 30.09.2017 становить 23 858 осіб, з яких 23 690 - фізичних та 168 - юридичних.

Динаміка зміни кількості довіритель ФФБ та залучених від них коштів наведена на рис. 1.

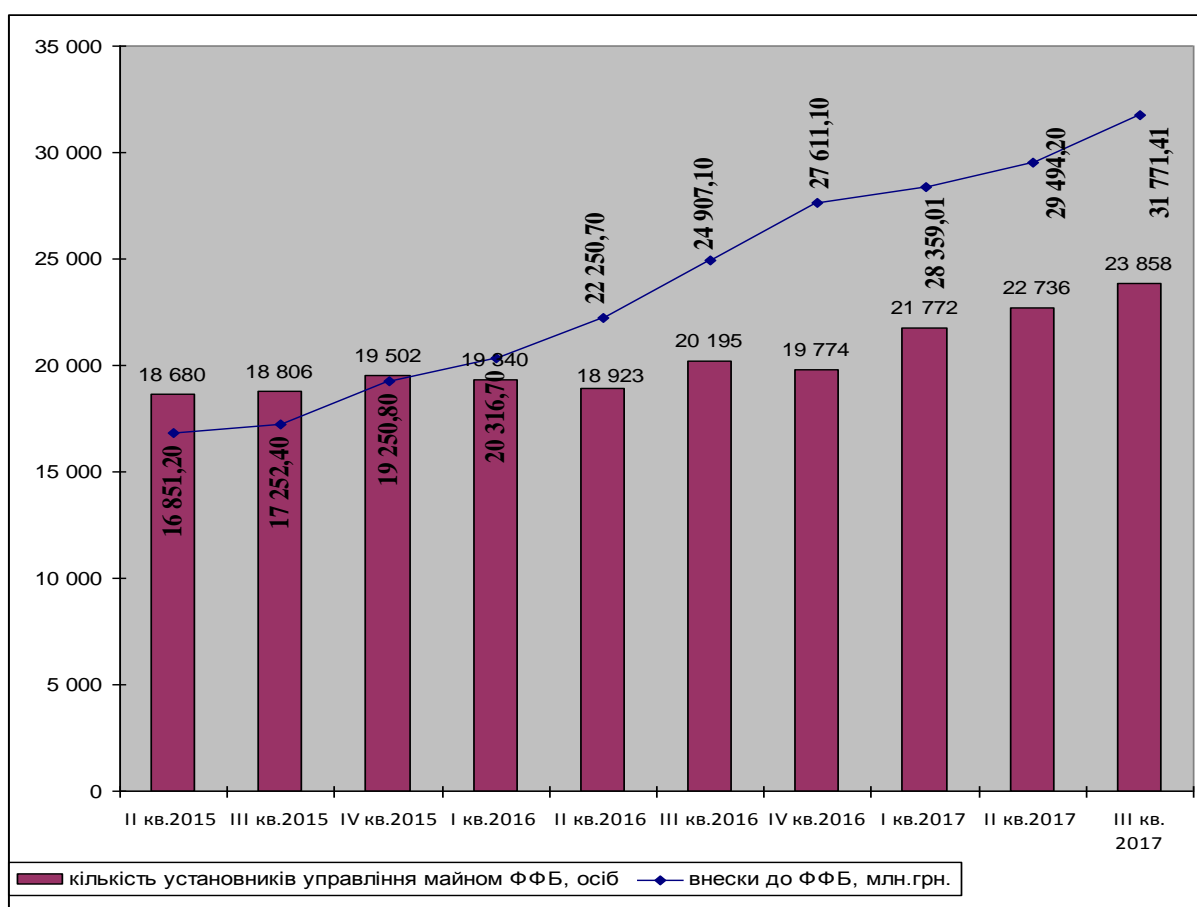

Рис. 1. Динаміка зміни кількості довіритель ФФБ та залучення коштів від довіритель ФФБ

Протягом останніх років спостерігається поступове збільшення кількості установників управління майном ФФБ та надходжень їх внесків до ФФБ. Порівняно з аналогічним періодом 9 місяців 2016 року станом на 30.09.2017 року кількість установників управління майном ФФБ збільшилась на 18,1 % (3 663 осіб). Обсяг внесків установників управління майном до ФФБ станом на 30.09.2017 становить 31 771,4 млн. грн., що на 27,6 % (6 864,3 млн. грн.) більше порівняно з аналогічною датою минулого року.

Управління коштами установників управління майном з метою отримання доходу від здійснення операцій з нерухомістю

Станом на 30.09.2017 дозвіл, який надає право здійснювати емісію сертифікатів фондів операцій з нерухомістю (далі – сертифікати ФОН), має 1 фінансова компанія. (табл. 5).

Таблиця 5

Кількість створених ФОН і виданих дозволів

Показники	Станом на 30.09.2015	Станом на 30.09.2016	Станом на 30.09.2017
Кількість виданих дозволів	15	15	1
Кількість компаній, які створили ФОН	4	4	0
Кількість створених ФОН	3	4	0

Факторинг

Станом на 30.09.2017 в Державному реєстрі фінансових установ міститься інформація про **516 фінансових компаній**, які мають право надавати послуги факторингу. Протягом 9 місяців 2016 року фінансові компанії уклали 21 090 договорів факторингу на загальну суму 22 395,3 млн. грн., виконали 19 635 договорів на суму 22 308,2 млн. грн. Діючими на кінець 9 місяців 2016 року залишалось 26 552 договорів факторингу.

Динаміка кількості та вартості укладених фінансовими компаніями договорів факторингу наведена на рис. 2.

Кількість договорів факторингу, укладених протягом III кварталу 2017 року, становила 8 248 одиниць, що на 46,3% (2 610 одиниць) більше порівняно з цим показником аналогічного періоду III кварталу 2016 року. Вартість договорів факторингу становила 9 608,0 млн. грн., що на 159,3% (5 903,1 млн. грн.) більше порівняно з аналогічним періодом минулого року.

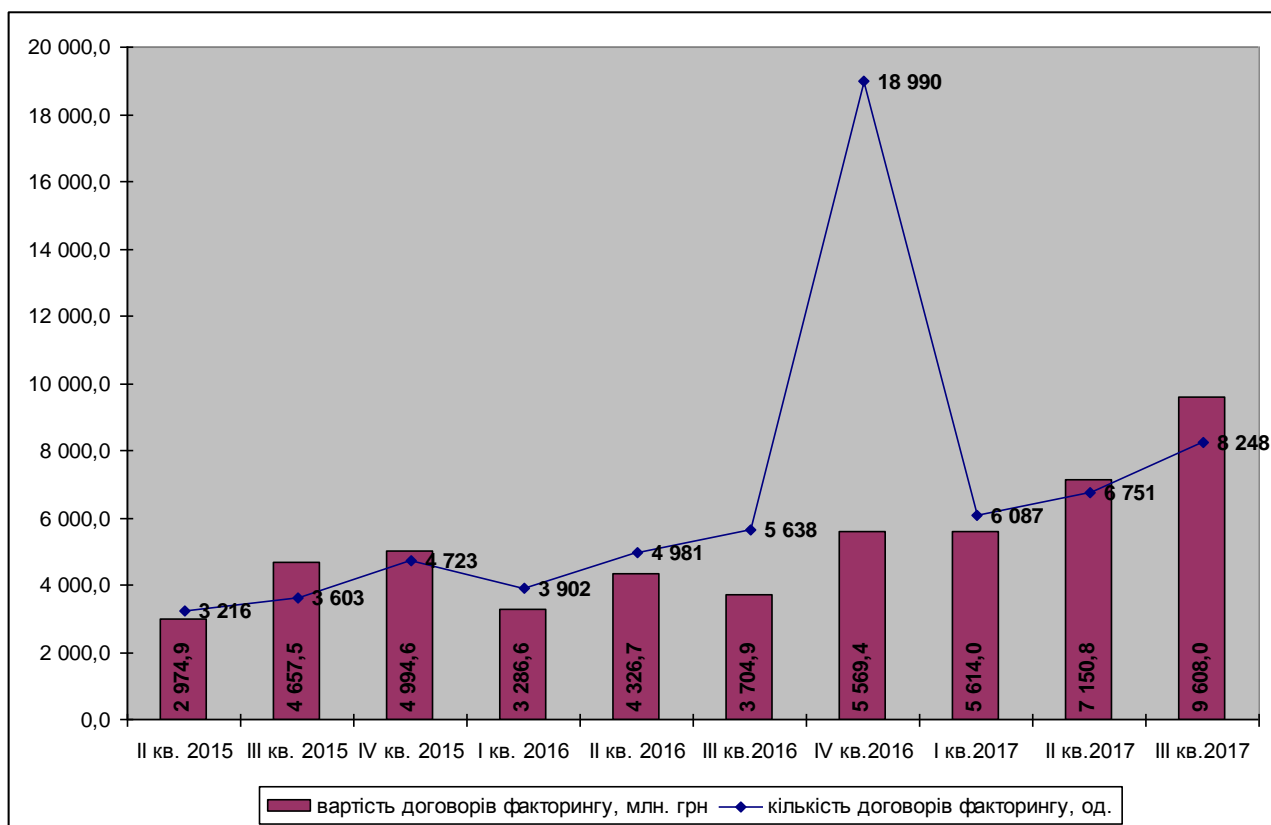

Рис. 2. Динаміка надання фінансовими компаніями послуг факторингу

Важливим показником, який характеризує факторингові послуги, є джерела їх фінансування (табл. 6, рис. 3.)

Таблиця 6

Джерела фінансування укладених факторингових операцій, млн. грн.

Джерела фінансування	9 місяців 2015	9 місяців 2016	9 місяців 2017	Темпи приросту (9 місяців 2017/ 9 місяців 2016)	
				Абсолютний	%
Власні кошти	9 491,3	9 384,9	15 233,6	5 848,7	62,3
Позичкові кошти юридичних осіб (крім банківських кредитів)	999,8	767,1	4 296,3	3 529,2	460,1
Банківські кредити	733,9	259,9	801,7	541,8	208,5
Інші джерела*	336,3	890,2	2 063,7*	-	-
Всього	11 561,3	11 318,1	22 395,3	11 077,2	97,9

*- разом з показниками ІКУ та фінансових установ ЮОПП

Станом на 30.09.2017, порівняно з відповідною датою 9 місяців 2016 року, відбулося збільшення **фінансування факторингових операцій** за рахунок:

- позичкових коштів юридичних осіб (крім банківських кредитів) на 460,1% (3 529,2 млн. грн.);
- банківських кредитів на 208,5% (541,8 млн. грн.);
- власних коштів на 62,3% (5 848,7 млн. грн.).

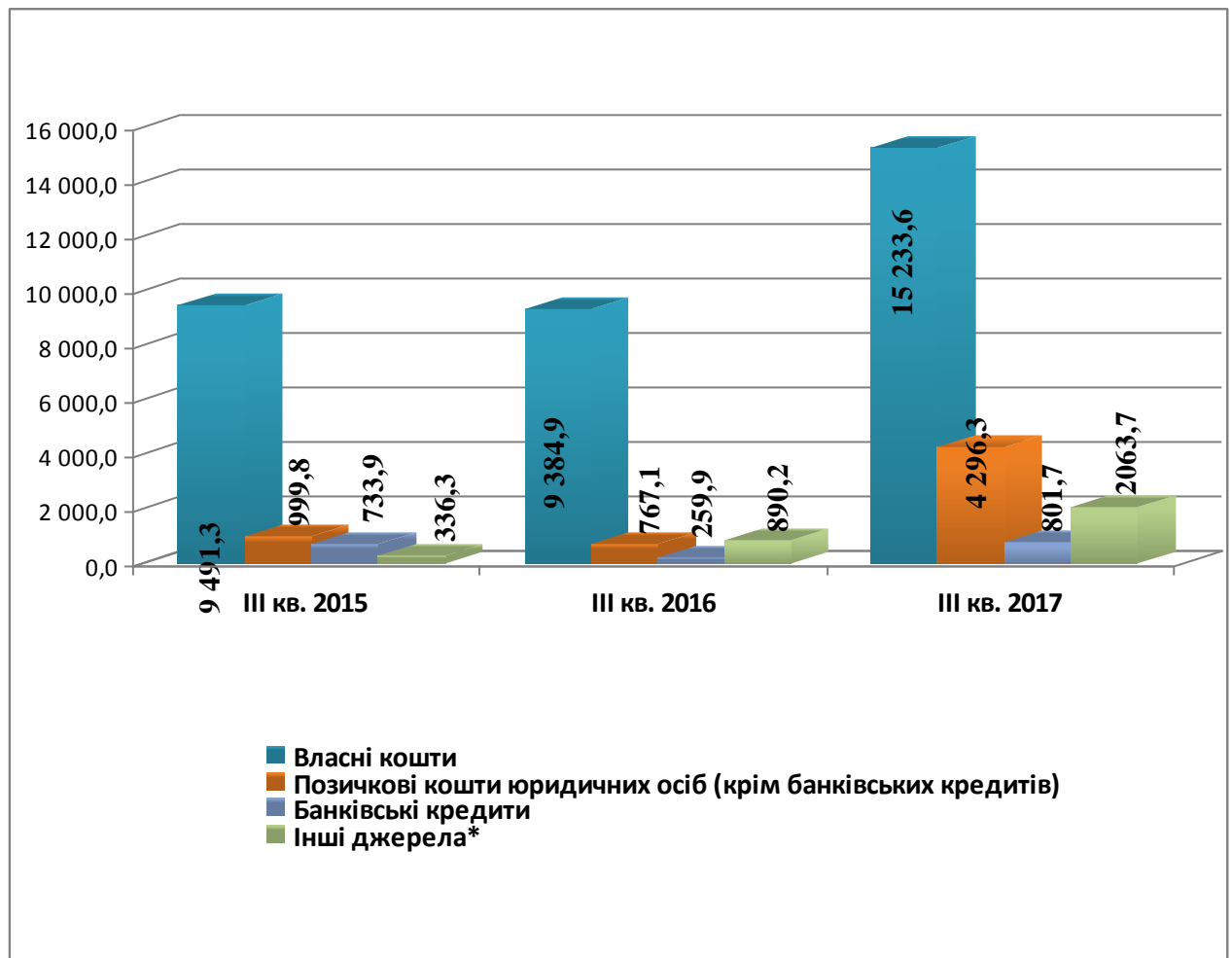

Рис. 3. Джерела фінансування факторингових операцій, млн. грн.

Динаміка структури джерел фінансування факторингових операцій за 9 місяців 2015 - 9 місяців 2017 рр. є досить нестійкою та істотно коливається, в першу чергу за рахунок зміни частки позичкових коштів юридичних осіб (крім банківських кредитів), власних коштів та інших джерел.

За 9 місяців 2017 року частка власних коштів становить 68,0% і є найбільшою в структурі джерел фінансування, що на 14,9 в.п. нижче даного показника за відповідний період минулого року (82,9%).

Обсяг позичкових коштів юридичних осіб (крім банківських кредитів) порівняно з показником на відповідну дату 9 місяців 2016 року збільшився на 12,4 в.п. та становить 19,2% від загальної суми джерел фінансування.

Станом на 30.09.2017 частка банківських кредитів становить 3,6%, що на 1,3 в.п. більше ніж за відповідний період 9 місяців 2016 року (2,3%).

Розподіл за галузями обсягів наданих фінансових послуг за укладеними договорами факторингу наведено в табл. 7

Розподіл договорів факторингу за галузями, млн. грн.

Назва галузі	9 місяців 2015	9 місяців 2016	9 місяців 2017	Темпи приросту (9 місяців 2017/ 9 місяців 2016)	
				Абсолютний	%
Будівництво	86,8	381,3	142,6	-238,7	-62,6
Добувна промисловість	0,0	1,4	12,0	10,6	757,1
Легка промисловість	0,0	0,0	0,0	0,0	-
Машинобудування	0,0	0,0	7,7	7,7	-
Металургія	0,0	0,0	0,0	0,0	-
Сільське господарство	17,6	64,5	182,7	118,2	183,3
Сфера послуг	212,0	946,2	3 117,8	2 171,6	229,5
Транспорт	50,0	0,7	245,0	244,3	34 900,0
Харчова промисловість	78,1	57,8	107,7	49,9	86,3
Хімічна промисловість	0,0	54,4	0	-54,4	-100,0
Інші	11 116,8	9 811,8	18 579,8	8 768,0	89,4
Всього	11 561,3	11 318,1	22 395,3	11 077,2	97,9

Найбільше збільшення за укладеними договорами факторингу за такими галузями, як: транспорт – 34,9 разу (на 244,3 млн. грн.), добувна промисловість – у 7,6 разу (на 10,6 млн. грн.), сфера послуг – на 229,5% (на 2 171,6 млн. грн.), сільське господарство – на 183,3% (на 118,2 млн. грн.).

Діяльність із забезпечення проведення розрахунків

Дані щодо обсягів операцій з обміну валют та переказу грошових коштів фінансовими компаніями за 9 місяців 2015 – 9 місяців 2017 рр. наведено в табл. 8, рис. 4.

Обсяги операцій з проведення розрахунків фінансовими компаніями, млн. грн.

Вид фінансової послуги	9 місяців 2015	9 місяців 2016	9 місяців 2017	Темпи приросту (9 місяців 2017/ 9 місяців 2016)	
				Абсолютний	%
Операції з обміну валют	336,9	237,8	19 954,1	19 716,3	8291,1
Операції з переказу грошових коштів	15 980,6	47 466,3	73 926,5	26 460,2	55,7
Всього	16 317,5	47 704,1	93 880,6	46 176,5	96,8

За 9 місяців 2017 року спостерігається збільшення загального обсягу операцій з проведення розрахунків на 96,8% (46 176,5 млн. грн.) порівняно з аналогічним періодом 9 місяців 2016 року. Обсяг операцій з обміну валют виріс у 82,9 разу (19 716,3 млн. грн.), також виріс обсяг операцій з переказу грошових коштів на 55,7% (26 460,2 млн. грн.).

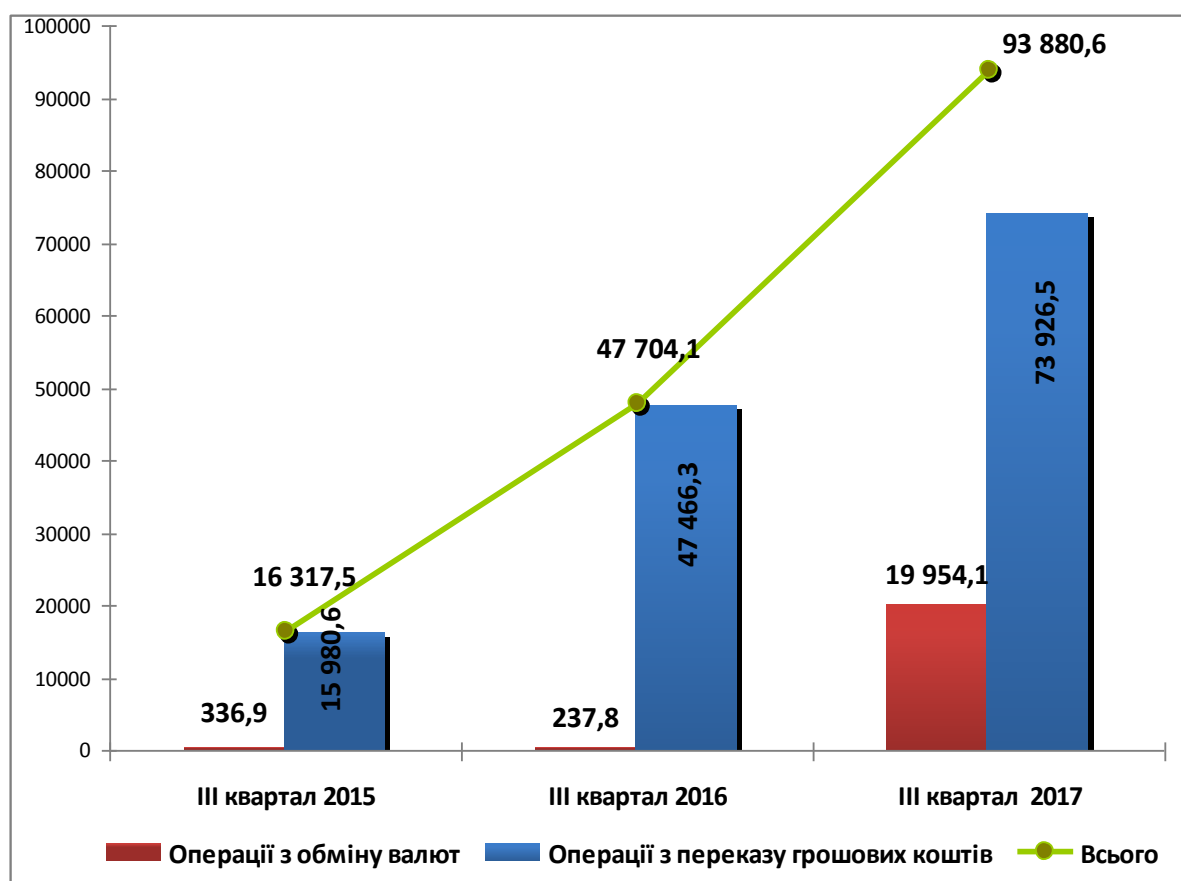

Рис. 4. Динаміка операцій з проведення розрахунків фінансовими компаніями, млн. грн.

Фінансові послуги, що надаються нефінансовими установами

Обсяги фінансових послуг, наданих юридичними особами – суб'єктами господарювання, які не є фінансовими установами, але мають визначене законом право надавати фінансові послуги, наведені в табл. 9.

Таблиця 9

Обсяги фінансових послуг, наданих юридичними особами, які не є фінансовими установами

Вид фінансової послуги	Розмір фінансового активу, що є предметом договору, млн. грн.			Темпи приросту (9 місяців 2017/ 9 місяців 2016)	
	9 місяців 2015	9 місяців 2016	9 місяців 2017	Абсолютний	%
Фінансовий лізинг	4 025,6	5 994,8	7 427,4	1 432,6	23,9
Поштовий переказ	4 515,3	5 241,8	6 174,4	932,6	17,8
Всього	8 540,9	11 236,6	13 601,8	2 365,2	21,0

Дані таблиці 9 свідчать про збільшення:

- фінансових активів, що є предметом договору фінансового лізингу на 23,9% (1 432,6 млн. грн.);

- фінансових активів щодо такої фінансової послуги як переказ коштів, що здійснюються через Укрпошту на 17,8% (932,6 млн. грн.).

Фінансовий лізинг

Станом на 30.09.2017 до Переліку юридичних осіб, які мають право надавати фінансові послуги та перебувають на обліку в Нацкомфінпослуг, внесено інформацію про 193 юридичних осіб – лізингодавців та до Державного реєстру фінансових установ внесено інформацію про 408 фінансові компанії, що надають послуги фінансового лізингу (табл. 10).

Таблиця 10

**Кількість юридичних осіб – лізингодавців та фінансових компаній,
що надають послуги фінансового лізингу**

Тип установи	Станом на 30.09.2015	Станом на 30.09.2016	Станом на 30.09.2017
Юридичні особи – лізингодавці	267	272	193
Фінансові компанії, що надають послуги фінансового лізингу	254	385	408

Протягом 9 місяців 2017 року фінансовими компаніями та юридичними особами, які не мають статусу фінансових установ, але можуть згідно із законодавством надавати фінансові послуги, укладено 5 743 договори фінансового лізингу на суму 9 330,7 млн. грн.

Вартість об'єктів лізингу, що є предметом договорів, становить 7 509,8 млн. грн.

Вартість чинних договорів фінансового лізингу станом на 30.09.2017 становить 24 139,4 млн. грн.

Близько 99,4% усіх послуг фінансового лізингу надається юридичними особами – суб'єктами господарювання, які не є фінансовими установами (табл. 11).

Таблиця 11

**Інформація щодо вартості договорів фінансового лізингу та їх кількості,
укладених юридичними особами та фінансовими компаніями**

Період	Вартість договорів фінансового лізингу, укладених за період, (млн. грн.)		Кількість договорів фінансового лізингу (од.), укладених за період	
	юридичними особами	фінансовими компаніями	юридичними особами	фінансовими компаніями
9 місяців 2015 р.	4 973,6	3,2	2 700	13
9 місяців 2016 р.	7 757,0	15,7	7 371	30
9 місяців 2017 р.	9 209,3	121,4	5 707	36

За підсумками 9 місяців 2017 року спостерігається зменшення кількості договорів фінансового лізингу в 22,4% (1 658 одиниць) порівняно з відповідним періодом 9 місяців 2016 року. При цьому, вартість договорів фінансового лізингу збільшилась на 20,0% (на 1 558,0 млн. грн.).

Динаміка вартості договорів, укладених протягом 9 місяців 2015 – 9 місяців 2017 рр., та договорів, чинних на кінець кожного звітного періоду, наведена на рис. 5.

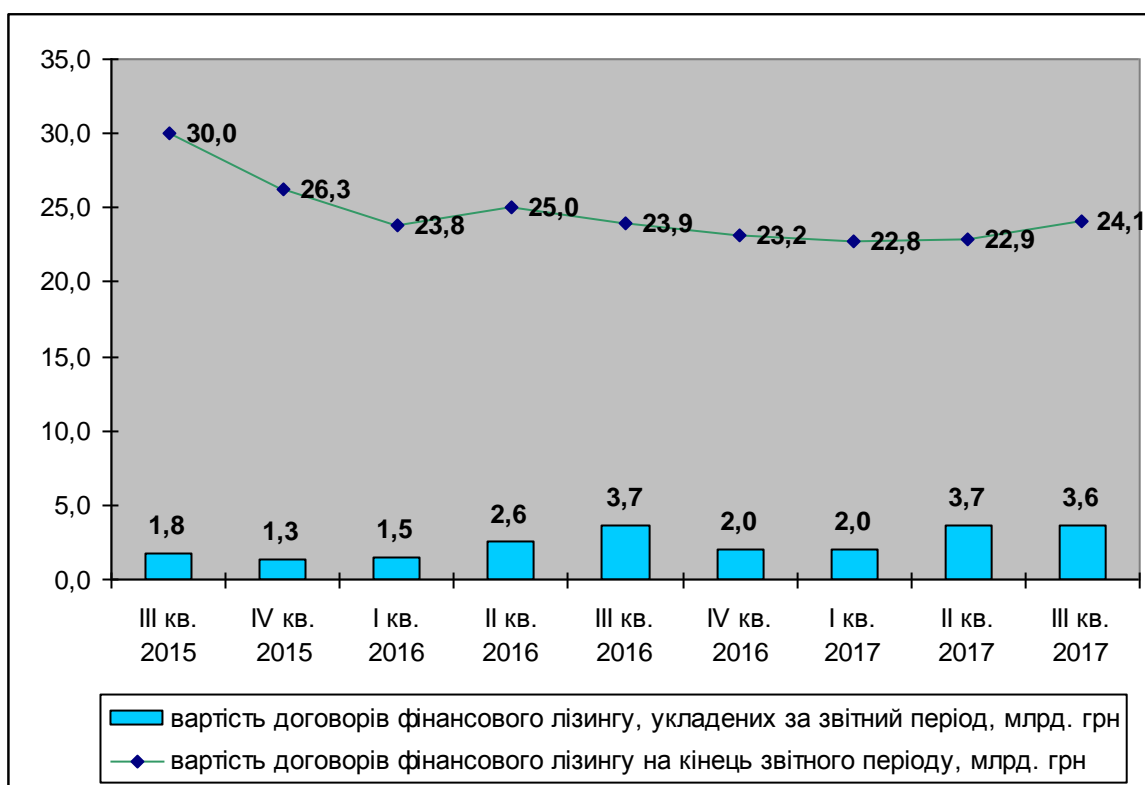

Рис. 5. Динаміка надання послуг фінансового лізингу

Вартість договорів фінансового лізингу за галузями представлена в табл. 12.

Таблиця 12

Вартість договорів фінансового лізингу за галузями, млн. грн.

Назва галузі	Станом на 30.09.2016	Станом на 30.09.2017	Темпи приросту (30.09.2017/30.09.2016)	
			Абсолютний	%
Будівництво	987,5	1 048,7	61,2	6,2
Добувна промисловість	1 584,5	1 375,0	-209,5	-13,2
Легка промисловість	79,9	12,5	-67,4	-84,4
Машинобудування	301,6	261,1	-40,5	-13,4
Металургія	82,7	74,1	-8,6	-10,4
Сільське господарство	7 014,4	6 474,4	-540,0	-7,7
Сфера послуг	1 052,9	1 206,3	153,4	14,6
Транспорт	7 769,7	7 413,7	-356,0	-4,6
Харчова промисловість	488,9	338,7	-150,2	-30,7
Хімічна промисловість	113,4	123,0	9,6	8,5
Медичне обслуговування	13,8	18,3	4,5	32,6
Комп'ютерна та телекомунікаційна сфера	48,3	10,0	-38,3	-79,3
Переробна промисловість	69,6	35,4	-34,2	-49,1
Інше	4 299,9	5 748,2	1 448,3	33,7
Всього	23 907,1	24 139,4	232,3	1,0

За підсумками 9 місяців 2017 року найбільшими споживачами лізингових послуг є:

- транспортна галузь, вартість договорів становить 7 413,7 млн. грн., (Станом на 30.09.2016 –7 769,7 млн. грн., спад на 4,6% (356,0 млн. грн.));
- сільське господарство, вартість договорів становить 6 474,4 млн. грн. (Станом на 30.09.2016 –7 014,4 млн. грн., спад на 7,7% (540,0 млн. грн.));
- добувна промисловість, вартість договорів становить 1 375,0 млн. грн. (Станом на 30.09.2016 – 1 584,5 млн. грн., спад на 13,2% (209,5 млн. грн.));
- сфера послуг, вартість договорів становить 1 206,3 млн. грн. (Станом на 30.09.2016 –1 052,9 млн. грн., ріст на 14,6% (153,4 млн. грн.));
- будівництво, вартість договорів становить 1 048,7 млн. грн. (Станом на 30.09.2016 –987,5 млн. грн., ріст на 6,2% (61,2 млн. грн.)).

Схема розподілу обсягів лізингових операцій за галузями представлена на рис. 6.

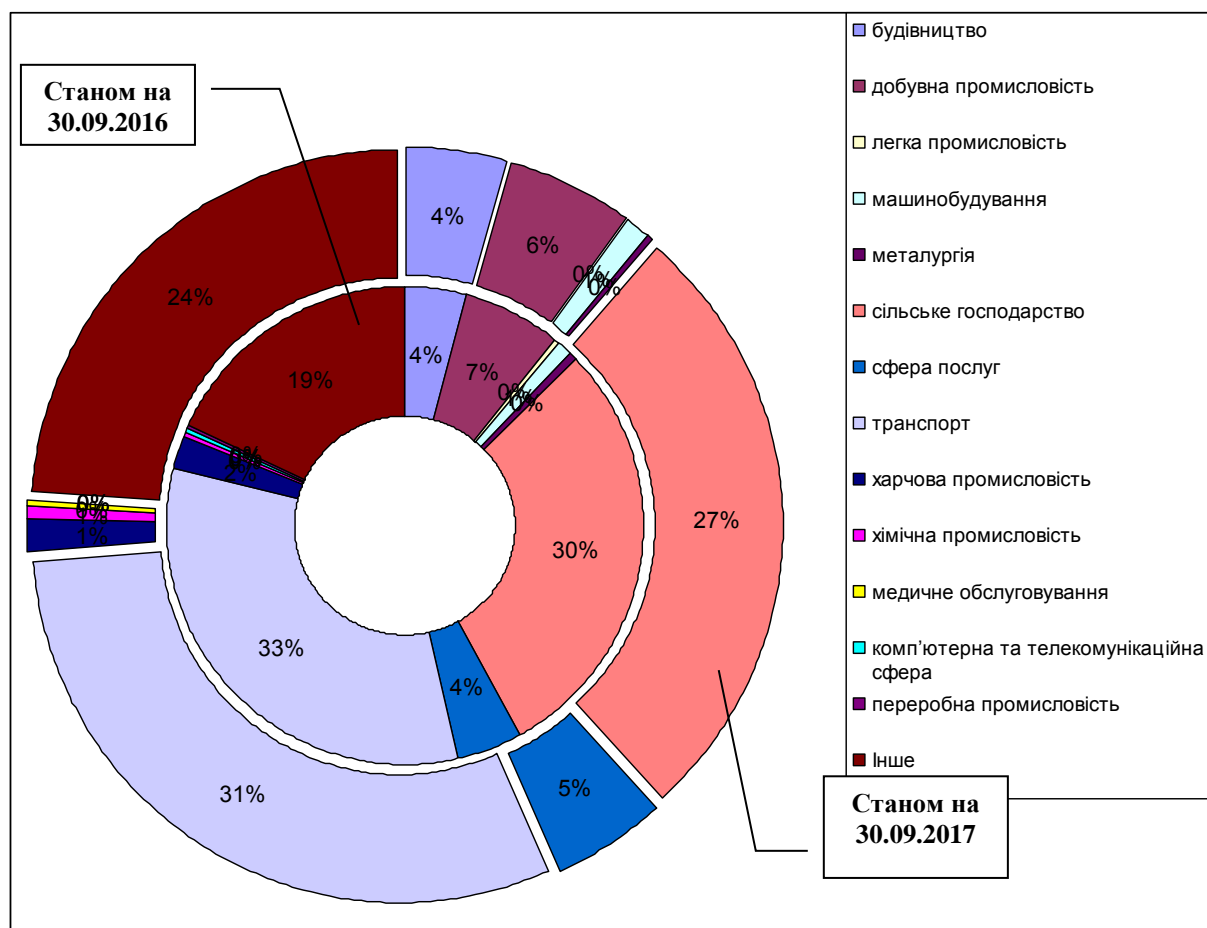

Рис. 6. Розподіл вартості чинних договорів фінансового лізингу за галузями станом на 30.09.2016 та 30.09.2017, млн. грн.

Розподіл вартості договорів фінансового лізингу за терміном їх дії зображено на рис. 7.

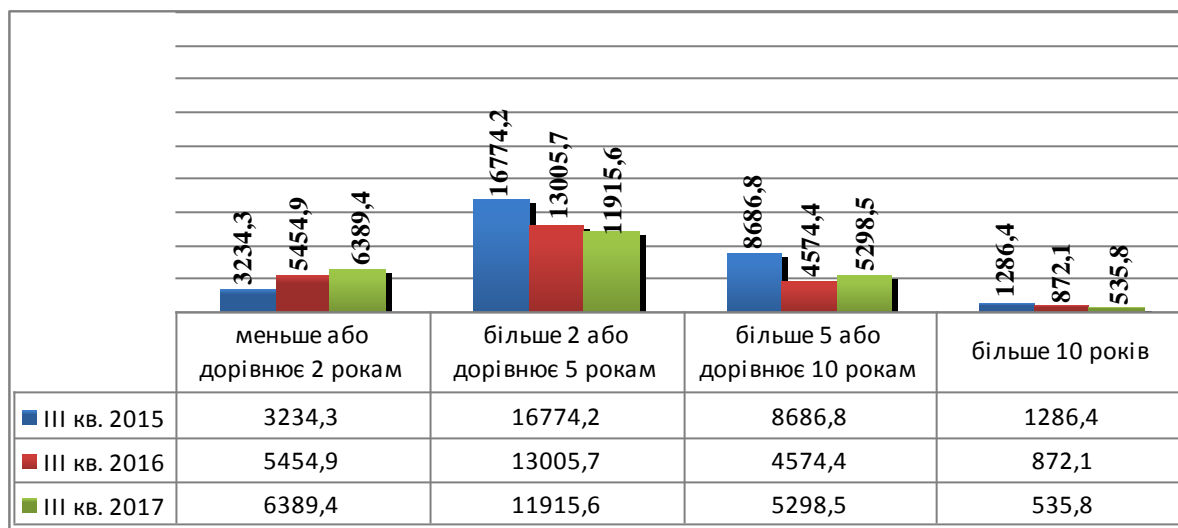

Рис. 7. Розподіл вартості договорів фінансового лізингу за терміном їх дії, млн. грн.

Станом на 30.09.2017 спостерігається тенденція зменшення частки довгострокових договорів лізингу. Вартість договорів, термін дії яких менше або дорівнює 2 рокам порівняно з аналогічною датою минулого року, збільшилась на 17,1% (934,5 млн. грн.). Вартість договорів, термін дії яких більше 5 або дорівнює 10 рокам порівняно з аналогічною датою минулого року, збільшилась на 15,8% (724,1 млн. грн.), а вартість договорів з терміном дії більше 10 років зменшились на 38,6% (336,3 млн. грн.).

Також і вартість договорів фінансового лізингу строком від 2 до 5 років зменшилась на 8,4% (1 090,1 млн. грн.).

Вартість договорів фінансового лізингу на кінець періоду за обладнанням представлена в табл. 13.

Таблиця 13

Вартість договорів фінансового лізингу на кінець періоду за обладнанням, млн. грн.

Обладнання	Станом на 30.09.2015	Станом на 30.09.2016	Станом на 30.09.2017
Транспорт	17 295,0	13 502,2	13 822,7
комп'ютерна техніка та телекомунікаційне обладнання	89,3	24,1	33,0
друкарське та поліграфічне обладнання	45,1	34,9	24,6
торговельне обладнання	256,2	209,0	193,7
техніка, машини та устаткування для сільського господарства	6 637,4	6 149,9	5 353,0
будівельне обладнання та техніка	1 468,7	837,9	772,0
обладнання для харчової переробки	82,8	56,6	79,6
медичне обладнання	12,3	0,1	13,8
банківське обладнання	6,2	3,3	2,7
промислове обладнання	172,2	110,1	610,4
будівлі та споруди	905,1	586,1	1 117,2
Інше	3 011,5	2 392,8	2 116,7
Всього	29 981,8	23 907,0	24 139,4

Основні об'єкти фінансового лізингу за чинними договорами станом на 30.09.2017:

- транспортні засоби – 13 822,7 млн. грн. або 57,3% від загальної суми договорів. Порівняно з аналогічним періодом 9 місяців 2016 року показник збільшився на 2,4% (320,5 млн. грн.);

- техніка, машини та устаткування для сільського господарства – 5 353,0 млн. грн. (22,2%). Вартість договорів зменшилась на 13,0% (796,9 млн. грн.) порівняно з відповідним періодом минулого року;

- будівлі та споруди – 1 117,2 млн. грн. або 4,6% від загальної суми договорів. Вартість договорів збільшилась на 90,6% (531,1 млн. грн.) порівняно з відповідним періодом минулого року;

- будівельне обладнання та техніка – 772,0 млн. грн. або 3,2% від загальної суми договорів. Вартість договорів зменшилась на 7,9% (65,9 млн. грн.) порівняно з відповідним періодом минулого року;

Джерела фінансування лізингових операцій за 9 місяців 2017 р., що здійснені юридичними особами – лізингодавцями та фінансовими компаніями, наведені в табл. 14.

Таблиця 14

Розподіл джерел фінансування лізингових операцій за 9 місяців 2017 р. млн. грн.

Джерела фінансування	9 місяців 2017 рік			
	Юр. Особи, млн. грн.	Частка, %	Фін. комп., млн. грн.	Частка, %
авансовий платіж	1 990,6	26,8	12,1	14,6
власний капітал	3 248,0	43,7	44,3	53,6
кредити банків	1 540,2	20,7	0,5	0,7
комерційні кредити постачальників	20,7	0,3	2,8	3,4
випуск цінних паперів	0,0	0,0	0,0	0,0
кошти міжнародних фінансових організацій	0,0	0,0	0,0	0,0
кошти державного та місцевих бюджетів	7,5	0,1	0,0	0,0
інші джерела	620,3	8,4	22,8	27,7
Всього	7 427,3	100,0	82,5	100,0

(*За 9 місяців 2016 рік загальний обсяг джерел фінансування становив 6 007,0 млн. грн.).

За 9 місяців 2017 року загальний обсяг джерел фінансування юридичних осіб – лізингодавців та фінансових компаній становить 7 509,8 млн. грн., що на 1 502,8 млн. грн., або на 25,0%, більше порівняно з відповідним періодом 9 місяців 2016 року.

У структурі джерел фінансування лізингових операцій юридичних осіб – лізингодавців найбільшу частку займає власний капітал 43,7% (3 248,0 млн. грн.).

Ломбарди

Станом на 30.09.2017 до Державного реєстру фінансових установ внесено інформацію про **427 ломбардів**, що на 40 установ (або на 8,6%) менше порівняно з відповідною датою 2016 року (станом на 30.09.2016 – 467 ломбардів).

Основні показники діяльності ломбардів 9 місяців 2015 – 9 місяців 2017 рр. наведено в таблиці 15.

Таблиця 15

Показники діяльності ломбардів

Показники	9 місяців 2015	9 місяців 2016	9 місяців 2017	Темпи приросту			
				9 місяців 2016/ 9 місяців 2015		9 місяців 2017/ 9 місяців 2016	
				Абсолют- ний	%	Абсолют- ний	%
Кількість ломбардів (на кінець періоду)	479	467	427	-12,0	-2,5	-40,0	-8,6
Сума наданих фінансових кредитів під заставу (млн. грн.)	9 753,6	12 275,7	12 308,2	2 522,1	25,9	32,5	0,3
Кількість наданих фінансових кредитів під заставу, тис. шт.	8 527,5	8 865,3	9 108,7	337,8	4,0	243,4	2,7
Сума погашених фінансових кредитів (млн. грн.), у тому числі:	9 349,8	11 939,0	12 254,4	2 589,2	27,7	315,4	2,6
<i>погашено за рахунок майна, наданого в заставу</i>	718,2	1 361,5	1 639,4	643,3	89,6	277,9	20,4
Кількість договорів, погашених за рахунок майна, наданого в заставу, (тис. шт.)	966,4	878,9	1 098,6	-87,5	-9,1	219,7	25,0

Дані таблиці 15 свідчать про збільшення загальних обсягів кредитування на ринку ломбардних послуг за 9 місяців 2017 рік порівняно з минулим роком.

Такі показники, як сума наданих фінансових кредитів під заставу та сума погашених фінансових кредитів, збільшились на 0,3% та 2,6% відповідно, а кількість наданих фінансових кредитів під заставу збільшились на 2,7%. Показник кількості договорів, погашених за рахунок майна, наданого в заставу збільшився на 25,0%.

Середньозважена річна процентна ставка за фінансовими кредитами ломбардів за 9 місяців 2017 року становить 192,6 % (9 місяців 2016 року – 189,2%).

Важливим показником, який характеризує ринок послуг ломбардів, є показник їх фінансового стану (табл. 16).

Показники фінансового стану ломбардів

Показники	Станом на 30.09.2015	Станом на 30.09.2016	Станом на 30.09.2017	Темпи приросту 30.09.2017/ 30.09.2016	
	млн. грн.			Абсолютний	%
Дебіторська заборгованість, у тому числі, (млн. грн.):	1 812,8	2 627,6	2 763,6	306,1	12,5
за наданими фінансовими кредитами, (млн.грн.)	1 321,9	1 614,0	1 578,1	43,5	2,8
за нарахованими відсотками за наданими фінансовими кредитами, (млн.грн.)	43,1	57,6	57,2	9,5	19,9
Статутний капітал, (млн.грн.)	912,2	1 173,8	1 294,0	303,7	30,7
Резервний капітал, (млн.грн.)	23,4	43,7	51,9	8,7	20,1
Нерозподілений прибуток, (млн.грн.)	361,7	461,7	481,0	84,7	21,4
Власний капітал, усього, (млн.грн.)	1 192,0	1 405,5	1 590,5	277,7	21,2
Залучені кошти на платній та безоплатній основі, (млн.грн.)	202,9	182,0	170,0	-10,3	-5,7
Активи по балансу, (млн.грн.)	2 254,1	3 234,6	3 493,9	506,3	16,9

Як свідчать дані таблиці, обсяг активів ломбардів виріс на 16,9% (506,3 млн. грн.) порівняно з аналогічним періодом минулого року та станом на 30.09.2017 становить 3 493,9 млн. грн.

Власний капітал ломбардів становить 1 590,5 млн. грн., що на 21,2% (277,7 млн. грн.) більше, ніж станом на 30.09.2016.

Станом на 30.09.2017 нерозподілений прибуток становить 481,0 млн. грн., порівняно з відповідним періодом 9 місяців 2016 року він збільшився на 21,4% (84,7 млн. грн.).

Обсяг дебіторської заборгованості станом на 30.09.2017 збільшився на 12,5% (до 306,1млн. грн.) порівняно з відповідною датою попереднього року.

Станом на 30.09.2017 резервний капітал та статутний капітал зросли на 20,1% та 30,7% порівняно з аналогічною датою 9 місяців 2016 року та відповідно становлять 51,9 та 1 294,0 млн. грн.

Структура наданих ломбардами кредитів за видами застави представлена в таблиці 17.

Обсяг наданих фінансових кредитів за видами застави

Види застави	Обсяг наданих фінансових кредитів, млн. грн.			Структура наданих фінансових кредитів, %			Темпи приросту			
							30.09.2016/ 30.09.2015		30.09.2017/ 30.09.2016	
	30.09. 2015	30.09. 2016	30.09. 2017	30.09. 2015	30.09. 2016	30.09. 2017	млн. грн.	%	млн. грн	%
виробів із дорогоцінних металів та дорогоцінного каміння	8 378,9	10 084,5	9 667,4	85,9	82,1	78,5	1 705,6	20,4	-417,1	-4,1
побутової техніки	1 340,1	2 156,5	2 593,9	13,7	17,6	21,1	816,4	60,9	437,4	20,3
автомобілів	18,5	6,6	5,5	0,2	0,1	0,0	-11,9	-64,3	-1,1	-16,7
нерухомості	1,6	6,4	2,2	0,02	0,05	0,02	4,8	300,0	-4,2	-65,6
іншого майна	14,6	21,8	39,2	0,1	0,2	0,3	7,2	49,3	17,4	79,8
Всього	9 753,6	12 275,8	12 308,2	100,0	100,0	100,0	2 522,2	25,9	32,4	0,3

За 9 місяців 2017 року структура наданих фінансових кредитів у цілому не змінилася. Водночас, при загальному збільшенні обсягів кредитування (0,3%) дещо змінилась питома вага фінансових кредитів, виданих під вироби з дорогоцінних металів та дорогоцінного каміння (з 82,1% до 78,5%), побутової техніки (з 17,6% до 21,1%).

Структура наданих кредитів за видами застави зображена на рис. 8.

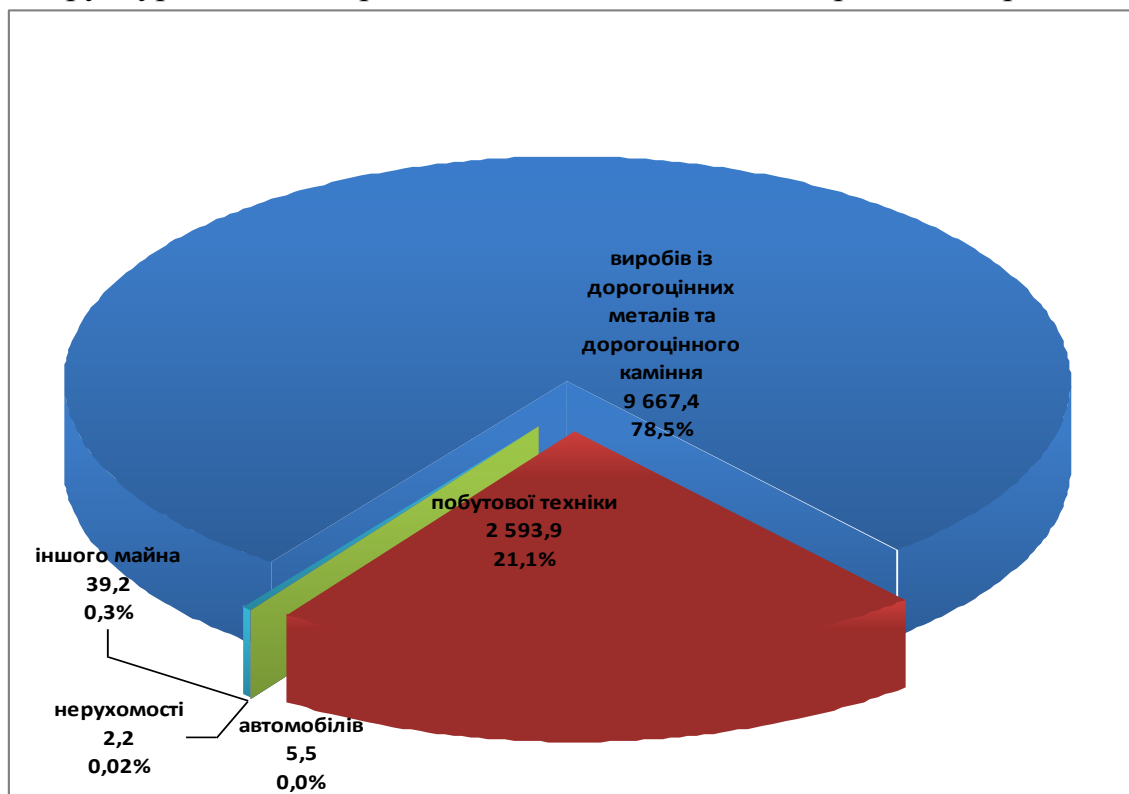

Рис. 8. Структура фінансових кредитів під заставу станом на 30.09.2017

Ломбарди обирають для застави найбільш ліквідне майно. В обсязі наданих фінансових кредитів за видами застави найбільшу питому вагу займають фінансові кредити під заставу виробів із дорогоцінних металів та дорогоцінного каміння – 78,5% (9 667,4 млн. грн.). Порівняно з 30.09.2016 даний показник зменшився на 3,6 % від загального обсягу виданих кредитів.

Фінансові кредити видані під заставу побутової техніки за 9 місяців 2017 року збільшилися на 20,3% (437,4 млн. грн.) порівняно з відповідним періодом 9 місяців 2016 року. Обсяг фінансових кредитів під заставу автомобілів зменшився на 16,7% (1,1 млн. грн.), а обсяг фінансових кредитів під заставу нерухомості продемонстрував зменшення на 65,6 % (4,2 млн. грн.).

Динаміку обсягів виданих кредитів та середнього розміру кредиту за 9 місяців 2015 – 9 місяців 2017 рр. зображено на рис. 9.

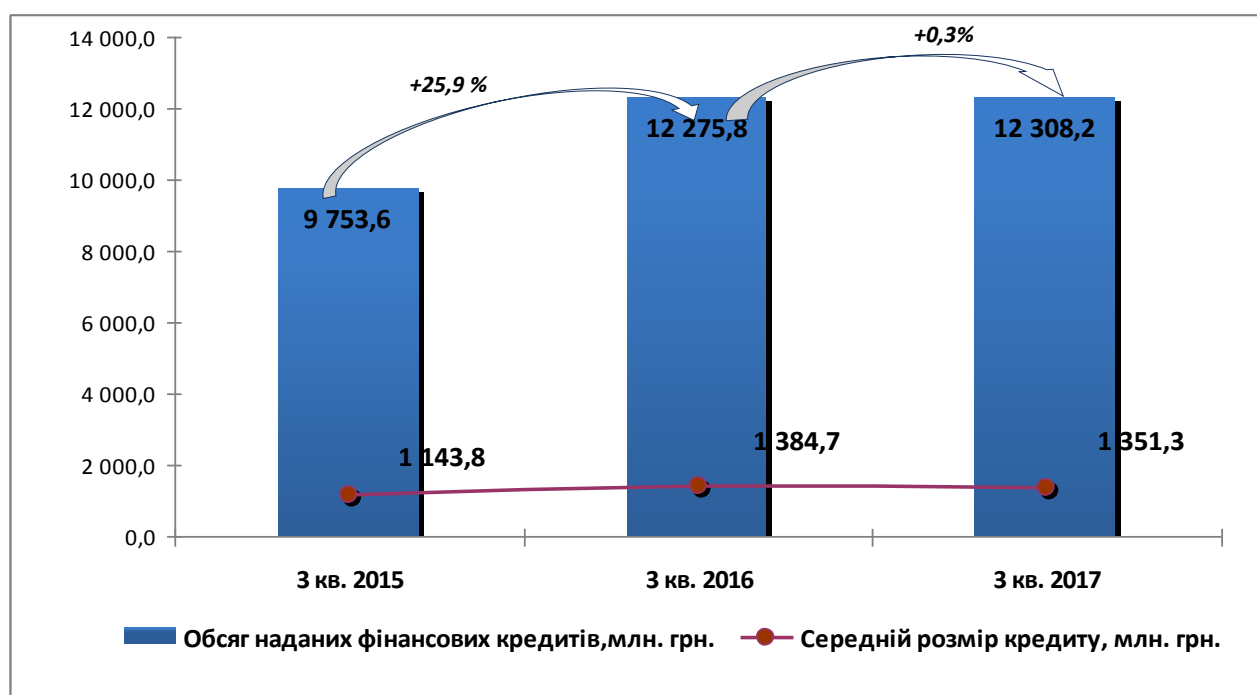

Рис. 9. Динаміка обсягів наданих фінансових кредитів та середнього розміру кредиту за 9 місяців 2015 – 9 місяців 2017 рр.

Ломбарди залишаються одним із найбільш консервативних і стабільних фінансових інститутів для фізичних осіб - вони орієнтовані на видачу дрібних та короткострокових кредитів. Ломбарди надають фінансові кредити під заставу, середній розмір яких за 9 місяців 2017 року становить 1 351,3 грн.

Помітна тенденція до зростання обсягу виданих кредитів за 9 місяців 2017 року на 0,3%, в той час як середній розмір кредиту зменшився на 2,4 %.

**Групування частки перших ломбардів (ТОР)
за обсягом наданих фінансових кредитів та їх активів станом на 30.09.2017**

	Сума наданих фінансових кредитів під заставу		Активи за балансом	
	млн. грн.	частка, %	млн. грн.	частка, %
ТОР 3	4 114,8	33,4	886,6	25,4
ТОР 5	5 723,1	46,5	1 361,3	39,0
ТОР 10	8 076,3	65,6	2 066,9	59,2
ТОР 50	10 991,4	89,3	2 992,1	85,6
ТОР 100	11 770,7	95,6	3 269,6	93,6
Всього по ринку	12 308,2	100	3 493,9	100

Як свідчать дані таблиці 18 на 100 ломбардів, перших за обсягом наданих фінансових кредитів (ТОР 100), припадає 95,6 % від загального обсягу кредитів та 93,6 % від загальних активів. При цьому, на частку 3 ломбардів, перших за обсягом наданих кредитів, припадає 33,4% від загального обсягу наданих кредитів і 25,4% всіх активів ломбардів.

Розподіл джерел залучення ломбардами коштів на платній та безоплатній основі наведений у таблиці 19.

Таблиця 19

Інформація про джерела залучення коштів ломбардами

Показники	Станом на 30.09.2015		Станом на 30.09.2016		Станом на 30.09.2017	
	млн. грн.	млн. грн.	млн. грн.	частка, %	млн. грн.	частка, %
Залучені кошти на платній та безоплатній основі, у тому числі:	202,9	100	182	100	170	100
від банків	86	42,4	70,2	38,6	59,4	34,9
від юридичних осіб (крім банків)	103,9	51,2	97,5	53,6	94,1	55,4
від фізичних осіб	13	6,4	14,2	7,8	16,5	9,7

Дані таблиці 19 свідчать про зменшення загальних обсягів залучених коштів на 6,6% (на 12 млн. грн.) порівняно з відповідним періодом минулого року (до 170 млн. грн.).

У господарській діяльності ломбардів зменшується питома вага залучених кредитів від банків на 3,7 в.п. (до 59,4 млн. грн.). Обсяг залучених коштів від юридичних осіб (крім банків) порівняно з відповідним періодом минулого року збільшився на 1,8 в.п. (до 94,1 млн. грн.). Питома вага залучених коштів від фізичних осіб збільшилася на 1,9 в.п. (до 16,5 млн. грн.).